

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Bogastvo podeželja ob Smaragdni poti

TURISTIČNA DEJAVNOST KOT DOPOLNILNA DEJAVNOST NA KMETIJI

Dokument je nastal v sklopu izvajanja projektnih aktivnosti projekta »KROG« – Vzpodbujanje kmetijstva, rokodelstva in domače obrti ter gastronomije ob Smaragdni poti, ki se izvaja v okviru programa LEADER, LAS za razvoj, NIP 2011. Projekt je sofinanciran je s pomočjo Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Organ upravljanja za Program razvoja podeželja RS za obdobje 2007-2013 je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje.

Partnerji v projektu so Kmetijski-gozdarski zavod Nova Gorica, Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija d.o.o. Idrija, Posoški razvojni center, JZ Triglavski narodni park, Ustanova Fundacija BiT Planota, Občina Bovec, Občina Cerčno, Občina Idrija, Občina Kanal ob Soči, Občina Kobarid, Občina Tolmin, Mestna občina Nova Gorica.

Za vsebino dokumenta sta odgovorna Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica in Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija d.o.o. Idrija

December 2012, verzija 1.0

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Bogastvo podeželja ob Smaragdni poti

REGISTRACIJA

- Upravna enota
- Zdravstveni inšpektorat RS
- AJPES
- DURS

KAJ VSE PA MORAMO VEDETI PRED REGISTRACIJO

Kmetija, ki se usmerja v turistično dejavnost, mora biti urejena, zagotavljati mora dovolj surovin za ponudbo hrane in pijače in imeti dovolj delovne sile. Opravljanje te dejavnosti nam omogoča Zakon o kmetijstvu in opredeljuje tudi Zakon o gostinstvu. Takoj na začetku pa ne smemo pozabiti, da ta dejavnost poteka v zgradbah in prostorih, ki morajo imeti ustrezna dovoljenja, kar določa Zakon o graditvi objektov.

Nosilec dejavnosti turizma na kmetiji je lahko nosilec same kmetije ali pa kdo drug od članov kmečkega gospodarstva, vendar mora dokazati, da mu lastnik dovoli uporabo prostorov, namenjenih turizmu.

Registracijo opravimo na UE, odločimo pa se lahko za več vrst turistične dejavnosti:

Negostinska: ogled kmetije in njenih značilnosti ter ogled okolice kmetije, prikaz vseh del iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti, prikaz vseh del iz ostalih vrst dopolnilne dejavnosti na kmetiji, turistični prevoz potnikov z vprežnimi vozili, ježa živali, žičnice, vlečnice, sedežnice, oddajanje športnih rekvizitov, oddajanje površin za piknike.

Gostinska: kmetija z nastanitvijo, izletniška kmetija, vinotoč, osmica, planšarija.

KAJ NAS OMEJUJE

Uredba o vrsti, obsegu in pogojih za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji določa med drugim, da lahko turistična dejavnost obsega največ 60 sedežev na izletniških kmetijah in vinotočih ter največ 10 sob in dodatnih skupnih ležišč na kmetijah z nastanitvijo, pri čemer število vseh ležišč ne sme biti večje od 30.

Za vse dopolnilne dejavnosti pa še velja, da dohodek iz dopolnilnih dejavnosti na člana kmetije ne sme presegati 1,5 povprečne letne plače na zaposlenega v Republiki Sloveniji v preteklem letu, na območjih z omejenimi možnostmi (OMD območja) pa ne sme presegati 3 povprečne letne plače na zaposlenega v Republiki Sloveniji v preteklem letu.

Predpisan je tudi obseg lastne pridelave surovin na turistični kmetiji. Ne glede na predpis pa se moramo zavedati, da doma pridelani hrani gostje pripisujejo vedno večji pomen, saj velja ponudba hrane za eno glavnih privlačnosti turističnih kmetij, tako za domačega, še bolj pa za December 2012, verzija 1.0

tujega gosta. Prav po ponudbi hrane iz surovin, pridelanih na kmetiji, se turistična kmetija loči od ponudbe drugih gostinskih obratov.

Zakonodaja določa, da mora turistična kmetija zagotoviti takšen obseg kmetijske dejavnosti, ki zagotavlja najmanj 30% vrednosti lastnih surovin in da lahko do največ 30% vrednosti surovin kupi v trgovini. Vse ostalo mora kupiti od drugih kmetij, kar bi lahko bila zanimiva tržna niša tem oskrbovalnim kmetijam, nujno je le organizirano povezovanje.

KAKO UREDIMO PROSTORE

Za turistično kmetijo se pričakuje, da se že ob prvem vtisu razlikuje od ostale turistične ponudbe, ureditev dvorišča, zgradb in prostorov za bivanje mora biti prilagojena krajevnim arhitekturnim značilnostim, celotni vtis naj bi bil domač. Kljub tem priporočilom in željam uporabnikov pa se moramo pri urejanju gostinskega dela kmetije ravnati po Pravilniku o minimalnih tehničnih pogojih in o minimalnem obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti.

PRIPRAVO HRANE NADZORUJE ZDRAVSTVENI INŠPEKTORAT RS

Ker je pri delu z živili potrebna posebna pazljivost, odgovornost pa je vedno na strani nosilca dejavnosti, zahtevajo vse faze proizvodnje, predelave in prometa z živili, ki so namenjena potrošniku, visoko stopnjo osveščenosti. Vsi postopki morajo potekati v skladu s higienskimi načeli in le v prostorih, ki tem načelom ustrezajo. V pomoč nam je več pravilnikov: Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in o minimalnem obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti, Pravilnik o zdravstvenih zahtevah za osebe, ki pri delu v proizvodnji in prometu z živili prihajajo v stik z živili. Vse kmetije, ki se pričnejo ukvarjati z gostinsko dejavnostjo, so dolžne leto prigrasiti pri Zdravstvenem inšpektoratu RS z vlogo za registracijo živilskega obrata in posodabljanje podatkov o obratu, ki jo pošljejo 15 dni pred pričetkom obratovanja na svojo območno enoto.

SMERNICE

Nosilec dejavnosti pa si pri vzpostavitvi sistema HACCP lahko pomaga s Smernicami dobre higienske prakse za gostinstvo. Te ponujajo osnovne usmeritve in pomoč gostinskim obratom pri izpolnjevanju zahtev Uredbe 852/2004 ES o higieni živil. Ni nujno, da nosilec živilske dejavnosti v gostinstvu sledi Smernicam dobre higienske prakse za gostinstvo, vendar pa mora v primeru, če jim ne sledi, zagotoviti lasten sistem, ki je v skladu s predpisanimi zahtevami. Ob izvajanju uradnega zdravstvenega nadzora (inšpekcijski pregled) se nosilec živilske dejavnosti lahko sklicuje ali na smernice ali na lasten sistem. V primeru sklicevanja na smernice bo inšpektor ocenjeval izvajanje zahtev smernic v obratu, medtem ko bo v primeru sklicevanja na lasten sistem inšpektor najprej ocenil ustreznost sistema in za tem tudi izvajanje v obratu.

KATEGORIZACIJA IN SPECIALIZACIJA KMETIJ

Kategorizacija je obvezna za vse nočitvene objekte, pri kmetijah se za označitev uporablja od 1 do 4 jabolka. Kategorizacijo lahko opravimo sami (do 3 jabolka) s pomočjo elektronsko dostopnega programa Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo. Kategorijo prijavimo na upravni enoti. Za višjo kategorijo rabimo pooblaščenega svetovalca.

Specializacija kmetije pa je nadgradnja kategorizaciji in kmetije se za njeno obliko odločijo same na podlagi pogojev, ki jih izpolnjujejo. S specializacijo želimo pritegniti določene ciljne skupine gostov, postopek izpeljemo s pomočjo komisije, ki jo oblikuje KGZS.

NAŠ DELOVNI ČAS

Kmetija si urnik določa sama, le-tega pa prijavi na lokalno skupnost. Upoštevati mora le določilo Pravidnika o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost, ki predpisuje, da lahko izletniška kmetija obratuje med 6. in 1. uro naslednjega dne, v primeru, da se kmetija nahaja v strnjenem naselju, pa le do 22. ure. Lokalna skupnost lahko odobri tudi drugačen obratovalni čas.

Kmet si določi obdobje obratovanja v koledarskem letu, tedensko število obratovalnih dni in dnevno število ur obratovanja na kmetiji, upošteva razmere in možnosti, povezane z opravljanjem osnovne (kmetijske) dejavnosti.